

TRANSFORMACE GEOMETRIE SBÍRKA SIEGFRIED GRAUWINKEL, BERLÍN SBÍRKA MIROSLAV VELFL, PRAHA

28. 11. 2018 – 31. 3. 2019

Galerie hlavního města Prahy

Městská knihovna, 2. patro

Mariánské náměstí 1, Praha 1

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin, čtvrtek do 20 hodin

Kurátorky výstavy: Ljuba Beránková, Hana Larvová

die kunst kann das denken vermitteln in einer weise, dass der gedanke direkt wahrnehmbare information ist...

umění může zprostředkovat myšlení tím způsobem, že myšlenka je přímo vnímatelná zřetelná informace...

max bill

Transformace geometrie je výstava systematických tendencí v současném umění, která představuje na profilu dvou významných soukromých sbírek – Sbíрка Siegfried Grauwinkel, Berlín a Sbíрка Miroslav Velfl, Praha – mimořádná díla významných českých i zahraničních umělců, jež vycházejí z reduktivních geometrických, respektive strukturálních konceptů. Poprvé v tomto rozsahu tak zprostředkovává divákům vzájemný dialog dvou sběratelských strategií v rámci téhož tématu.

Reduktivní tendence, které vedou k realizaci jednoduchých geometrických systémů a struktur v obrazech, objektech, kresbách a grafikách vzbuzují převážně dojem neosobního uměleckého přístupu. Ve skutečnosti jsou tyto výtvarné formy výsledkem soustředěného uvažování jejich tvůrců. Umělecká tvorba reduktivních tendencí plyne především z rozvíjení dynamiky, která se prezentuje jako fyzikální jev pohybem prostoru a vibrací barvy. Racionální a strukturální strategie lze chápat také jako vztahy na různých strukturálních úrovních. Skrze proměny a organizaci energie tohoto uměleckého projevu se vnímání a chápání koncentrují do povědomí.

Díky promyšlené strategii obou sběratelů, kteří vytvořili reprezentativní kolekce současného geometricko-konkrétního umění, je nyní možné v rámci projektu *Transformace geometrie* představit jedny z nejvýraznějších představitelů těchto tendencí. Na výstavě jsou zastoupeni obrazy, plastikami, objekty a kresbami Horst Bartnig, Max Bill, Max Cole, Piero Dorazio, Rita Ernst, Günther Förg, Günter Fruhtrunk, Johannes Gecceli, Camille Graeser, Milan Grygar, Kuno Gonschior, Marcia Hafif, Callum Innes, Imi Knoebel, Radek Kratina, Jan Kubíček, František Kyncl, Karel Malich, Kenneth Martin, Manfred Mohr, François Morellet, Jan van Munster, Zdeněk Sýkora, Günther Uecker, Karel Valenta, Victor Vasarely a řada dalších umělců, představených svou grafickou tvorbou.

Historická souvislost zvoleného tématu výstavy, která odkazuje k tradici předválečné estetiky výmarského Bauhausu, skupin De Stijl, Cercle et carré a Abstraction-Création a k průkopníkovi konkrétního umění Theo van Doesburgovi, zprostředkuje výběr grafických prací z portfolií obou sbírek v úvodní chodbě expozice. Jedním z nich je grafická „mapa“ *Exacta*, obsahující práce 27 umělců napříč generacemi, jako jsou legendární protagonisté Henryk Stażewski, Victor Vasarely a Max Bill až

po představitele mladší generace Jeffreyho Steela a dalších tvůrců. Speciální oddíl úvodní části je věnován dvěma českým umělcům: Jiřímu Kolářovi, a to souboru 30 básní evidentní poezie – *Gersaintův vývěsní štít*, 1959–1961 (vydáno 1966), a Josefu Hiršalovi a jeho prvnímu pokusu o zkoumání tzv. umělé poezie *JOB-BOJ* z roku 1962 (vydáno 1968), který lze považovat za důležitý iniciační zdroj estetiky konkrétního umění.

Prostorová dispozice výstavních sálů galerie umožňuje vytvoření čtyř centrálních souborů uměleckých děl, vždy s určujícím konceptem. První sál je zaměřený na matematické racionalizace estetických projektů, které prezentují svými díly Zdeněk Sýkora, Manfred Mohr, Kenneth Martin, Horst Bartnig, Rita Ernst a Jan Kubíček. V druhém sále nás seznamují se svými strukturálními estetickými strategiemi Günter Fruhtrunk, Camille Graeser, Aurelie Nemours, Max Cole, Frank Badur, Alfred Hückler a Renaud Jacquier Stajnowicz. Tematizace barvy v malbě a fundamentální malba jsou tématem třetího sálu, kde svá díla vystavují Johannes Gecceli, Marcia Hafif, Callum Innes, Rolf Rose, Kuno Gonschior a Kenneth Noland. Čtvrtý sál představuje postupnou proměnu racionální obrazové metody ke konceptuální poloze, jak ji sledují ve svých pracích umělci François Morellet, Milan Grygar, František Kyncl, Imi Knoebel, Günther Förg a Heimo Zobernig. Komorní prostory postranních kabinetů umožňují vystavit díla, která vyžadují speciální architektonické řešení vzhledem k jejich povaze. Jsou to především objekty Karla Malicha, Radoslava Kratiny, Karla Valenty, Jan van Munstera a Manfreda Mohra.

Galerie hlavního města Prahy, která se systematicky zabývá prezentací významných témat z oblasti německého výtvarného umění, v minulosti uspořádala řadu zdařilých projektů propojujících český a německý umělecký prostor. Tato výstava na tyto snahy navazuje. Je zároveň jedinečnou příležitostí seznámit českou veřejnost v rámci jednoho společného projektu s mimořádnými uměleckými díly ze dvou různých sbírek, které prostřednictvím prací významných osobností reflektují nejrozmanitější aspekty abstraktního, převážně geometricko-konstruktivního umění v jeho různých transformacích.

Ljuba Beránková a Hana Larvová

Kurátorky výstavy: Ljuba Beránková, Hana Larvová

Architekt: Jan Smejkal

Grafické řešení: Petr Babák

Výstava se koná s finanční podporou Česko-německého fondu budoucnosti.

Mediální partneři: Art&Antiques, Art for Good, ArtMap, Artiki, EXPRES.FM, Flash Art, protisedi.cz, Radio 1, XANTYPA

Vstupné: 120 Kč plné (dospělí) / 60 Kč snížené (studenti) / 30 Kč (senioři)

Kontakt pro novináře: Michaela Vrchotová, 725 818 721, vrchotova@ghmp.cz

Další informace: www.ghmp.cz, www.facebook.com/GHMP.cz

Doprovodný program k výstavě

Komentovaná prohlídka s kurátorkami výstavy Ljubou Beránkovou a Hanou Larvou

13. 12. 2018, 18:00

5. 2. 2019, 18:00

Sobotní výtvarné workshopy

so 15. 12. 2018, 13:00–18:00, Možnosti geometrie, Městská knihovna, 2. patro

so 9. 3. 2019, 13:00–18:00, Obraz a písmo, Městská knihovna, 2. patro

Během programů se zaměříme na zprostředkování podstaty geometrické abstrakce. Zábavnou formou využijeme rozměrnou prostorovou stavebnici, vytvořenou z vybraných geometrických tvarů. Pro tvorbu velkoformátových kompozic zde budou k dispozici i 2D geometrické tvary nejrůznějších barev a velikostí. Použijeme i časovou linku, ukazující vývoj a možnosti transformace geometrie. V rámci některých workshopů se dotkneme i experimentální poezie a lettrismu. Budeme se inspirovat vizuální poezií Jiřího Koláře – především jeho podnětným souborem *Gersaintův vývěsní štít*, v němž pomocí zajímavých kompozic a konstelací písma vystihl rukopisy, styly a přístupy známých umělců (malířů, sochařů, hudebníků a spisovatelů). Zdrojem inspirace budou i konkrétní básně ze sbírky *JOB-BOJ* Josefa Hiršala a Bohumily Grögerové. Budeme tvořit i velkoformátové lettristické kompozice pomocí šablon písmen a jejich fragmentů, jejichž východiskem bude např. tvorba Heinze Gappmayera. Dále se zaměříme na samotný fenomén sběratelství a na možnosti lidské mysli interpretovat realitu. Z drobných reprodukcí děl budeme sestavovat sbírky. Účastníci si na základě vlastní představy o umění stanoví kritéria výběru. Klíčem se stanou pojmy jako *rovina, průnik, vertikála, horizontála, křivka, parabola, plocha, prostor, barva* či *kontrast*. Do připravených xerokopií nejrůznějších interiérů budeme zasazovat jednotlivá díla sbírky tak, aby interagovala s okolním prostorem i mezi sebou a vytvořila tak nový autorský celek.

Sobotní workshopy jsou určené dětem, rodinám s dětmi a dalším zájemcům všech věkových kategorií včetně seniorů a znevýhodněných. Příchod a odchod je individuální, tzn. kdykoliv ve vymezeném čase.

Výtvarný ateliér pro dospělé a seniory

pá 14. 12. 2018, 15:00–18:00, Principy geometrie v objektu I., Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

ne 16. 12. 2018, 15:00–18:00, Principy geometrie v objektu II., Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

pá 11. 1. 2019, 15:00–18:00, Barva a výtvarné kompozice I., Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

ne 13. 1. 2019, 15:00–18:00, Barva a výtvarné kompozice II., Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

Interaktivní workshopy budou reflektovat díla významných českých i zahraničních umělců, kteří reprezentují geometrické a konstruktivistické umění. Budeme se zabývat matematickou racionalizací, strukturálními formami a vztahy nebo vzájemným působením barev. Během první série výtvarných dílen se zaměříme na tvořivé proměny materiálu. V rámci tvarových experimentů se budeme pohybovat od reliéfních plastik až k transformaci do prostorových objektů. V následující druhé sérii workshopů se budeme soustředit na jednoduché geometrické systémy, barevné kontrasty, harmonii nebo na minimalismus v obraze. Podkladem pro akrylovou malbu budou čtvercové formáty, které se pro účastníky stanou také prostorem mezi malbou a objektem.

Interaktivní prohlídky výstavy pro všechny typy škol i další věkové a zájmové skupiny s možností následné výtvarné reakce ve formě vlastní tvorby. Akce přizpůsobujeme časově, tematicky i úrovní náročnosti konkrétním požadavkům každé školy.

Rezervace nutná

Cena: děti do 10 let, studenti uměleckých škol, pedagogové 5 Kč; nad 10 let 20 Kč

Kromě výše zmíněných akcí budou probíhat i další edukační aktivity zaměřené na ostatní cílové skupiny, jako jsou například znevýhodnění návštěvníci nebo rodiče s dětmi na rodičovské dovolené.

Kontakt: Lucie Haškovcová, lucie.haskovcova@ghmp.cz, 606 612 987, 608 216 418